

Ugradert

-

Vitenskapskomitéen for mattrygghet
Postboks 4404 Nydalen
0403 Oslo

Deres ref: 2010/115553/
Vår ref: anbue/104002
Dato: 17.06.2010
Org.nr: 985 399 077

Att. Bente Mangschou

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

KREATIN I SPORTSPRODUKTER

Bakgrunn

Sportsprodukter er i dag klassifisert som særnærprodukter og reguleres i forskrift 21. des 1993 nr. 1382 om næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov. Det finnes ingen særforordning for produktene med unntak av for produktene som oppfyller kravene i forskrift 1. mars 1993 nr. 196 om drikker til bruk ved krevende fysiske anstrengelser. Alle særnærprodukter er i tillegg regulert i det generelle næringsmiddelregelverket.

Forordning (EF) nr 953/2009 er nylig innlemmet i § 6 i forskrift 21. des 1993 nr. 1382 om næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov. Forordningen inneholder en oppdatert liste over næringsstoffer, inkludert næringsstoff-forbindelser, som kan tilsettes produkter som faller inn under forskriftens omfang. Næringsstoffer skal imidlertid kun tilsettes dersom det er krav i respektive særforordning, eller hvis det er et ernæringsmessig behov for dette hos den aktuelle brukergruppen. Det vises til kravet om at næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov skal være egnet til å dekke spesielle ernæringsmessige behov, jf § 2, punkt 2, i forskrift 21. des 1993 nr. 1382 om næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov. Næringsmiddelet skal også oppfylle kravet om næringsmiddeltrygghet, jf matloven §16 .

Karnitin og taurin er inkludert i forordningens liste nevnt ovenfor. Kreatin/kreatinforbindelser er ikke inkludert. Stoffer som ikke er oppført i vedlegget kan imidlertid tilsettes forutsatt at kravene i forskrift 21. des 1993 nr. 1382 om næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov og det generelle næringsmiddelregelverket er ivaretatt.

Salget av sportsdrikker, energibarer og andre sportsprodukter er økende i de nordiske landene. Dette viser en undersøkelse av det nordiske markedet og av forbrukervaner når det gjelder sportsprodukter¹. Kreatinprodukter er en av de fire vanligste kategoriene av sportsprodukter som brukes. Kreatin tilbys i ulike former og i ulike typer produkter. I følge markedsundersøkelsen omsettes det først og fremst som kapsler i Norge. Prisforskjellene på produktene er store, sannsynligvis som resultat av ingrediensene som er brukt.

¹ TemaNord 2009:530 The Nordic Market for Sports Nutrition Products. A Market Analysis Using Norway as Case. Tema Nord 2009:531 Sport Nutrition Products. A Nordic Consumer Study.

Fødevarestyrelsen i Danmark har krav om at det ved tilsetning av kreatin til sportsprodukter brukes kreatin i en spesiell form, "DK 126 Creatin". De har utarbeidet "Spesifikasjon for DK 126 Creatin", vedlegg 1, som de viser til ovenfor virksomheter som ønsker å tilsette kreatin til sportsprodukter. Andre tilsetninger av kreatin er ikke tillatt. Fødevarestyrelsen har også krav når det gjelder tillatt mengde kreatin pr døgndose, samt særlige merkekrav. Dette er utarbeidet på bakgrunn av vurderinger foretatt av EFSA i 2004, se vedlegg 2. Det vises også til Fødevarestyrelsen sine nettsider for ytterligere informasjon

<http://www.foedevarestyrelsen.dk/Ernaering/Sportsprodukter/Forside.htm#6>

Mattilsynet ønsker en nytte- og risikovurdering av kreatin i sportsprodukter. Kreatinmonohydrat er allerede vurdert av EFSA (vedlegg 2). Det er imidlertid flere andre former for kreatin på markedet, f eks kreatinpyruvat, kreatin ethyl ester, kreatin citrate, kreatinfosfat og kreatin malate, og disse formene tilsettes i varierende mengder i ulike typer produkter, f eks pulver, drikker, kapsler.

Oppdrag til VKM

Mattilsynet ber VKM om en vurdering om bruk av kreatin.

1. Hvilke negative helsemessige effekter kan foreligge ved inntak av ulike former for kreatin i næringsmidler?
  - Kan det settes en øvre trygg grense for de ulike formene for kreatin?
  - Mattilsynet ber om at faggruppen i denne sammenheng vurderer EFSA's rapport om kreatinmonohydrat publisert i 2004 (vedlegg 2), - har det skjedd endringer i kunnskapsstatus siden vurderingen ble foretatt eller kan konklusjonene i rapporten støttes?
  - Er det spesielle grupper i befolkningen som ikke bør spise produkter med kreatin?
  - Kan det foreligge spesielle farer knyttet til inntak av kreatin i Norge?
2. Har kreatin effekt på muskelmasse? Har kreatin eventuelle andre positive effekter?

Tidsramme

Mattilsynet anser dette som en nivå 3 sak og ber VKM besvare de ovenfor nevnte spørsmålene innen 1. oktober 2010.

Ønsket språk

Besvarelsen ønskes gitt på engelsk, med norsk sammendrag.

Kontaktpersoner

Anne K. Bueso, HK Seksjon omsetning til forbruker, Anne.Bueso@mattilsynet.no
Seksjonssjef Atle Wold, HK Seksjon omsetning til forbruker, Atle.Wold@mattilsynet.no

Med hilsen

Atle Wold
Leder, Seksjon Omsetning til Forbruker

Vedleggsliste

1. Ministeriet for Familie og Forbrugeranliggender, Fødevarestyrelsen, 01.11.2004. "Spesifikasjon for DK 126 Creatin"
2. The EFSA Journal (2004) 36,1-6. "Opinion of the Scientific Panel on Food Additives, Flavourings, Processing Aids and Materials in Contact with Food on a request from the Commission related to Creatine monohydrate for use in foods for particular nutritional uses. Question number EFSA-Q-2003-125".

Intern kopi

Åse Fulke